

dr Kazimierz Szalata

Program zajęć z filozofii i etyki lekarskiej

1. Filozofia 16 godz. wykładu (koszt kursu: 200 zł)

Zajęcia obejmują wprowadzenie do filozofii ze szczególnym zwróceniem uwagi na swoistość poznania filozoficznego w odniesieniu do nauk szczegółowych - w tym medycznych. Stanowią one ponadto wprowadzenie do problematyki antropologii, czyli filozofii człowieka oraz etyki.

Program zajęć:

1. Filozof świadkiem rzeczywistości.
2. Specyfika poznania filozoficznego. Opis struktury bytu.
3. Wiedza i mądrość. Prawo naturalne i prawo objawione.
4. Problem prawdy w kulturze i nauce.
5. Między filozofią, dialektyką i naukami szczegółowymi.
6. Doświadczenie filozofii greckiej i jej rozwój w chrześcijańskiej Europie.
7. Główne nurty i koncepcje filozofii współczesnej.
8. Filozoficzny opis osoby ludzkiej.
9. Moralny wymiar kultury ludzkiej.
10. Filozofia podstawą etyki.
11. Teoria relacji osobowych.
12. Prawda, dobro, piękno wobec człowieka.
13. Etyka, moralność, prawo, sumienie.
14. Hipokratejsko-chrześcijańska wizja etyki wobec aktualnych nurtów bioetyki.
15. Filozoficzne wyzwania medycyny współczesnej.

Bibliografia do zajęć z filozofii:

- Arystoteles: „*Zachęta do filozofii*” tłum. Kazimierz Leśniak, Warszawa 1988
Platon: „*Obrona Sokratesa*” tłum. Władysław Witwicki, Warszawa 1958
Blaise Pascal: „*Myśli*”, przekład T. Boy Żeleński, Warszawa 1977
Roman Ingarden: „*Książeczka o człowieku*” Kraków 2009
Mieczysław A. Krąpiec: „*Ja-człowiek*” Lublin 1991
Stefan Swieżawski: „*Dzieje europejskiej filozofii klasycznej*” PWN Warszawa 2000
Mieczysław Gogacz: „*Wokół problemu osoby*” Warszawa 1974
Marie Dominique Philippe: „*Trzy mądrości*” tłum. Agnieszka Kuryś, Kraków 2008
Władysław Szumowski: „*Filozofia medycyny*” Kęty 2007
H. R. Wulff, S. A. Pedersen, R. Rosenberg: „*Filozofia medycyny*” przekład Zbigniew Szawarski, Warszawa 1993
Kazimierz Szalata: „*Filozofia chrześcijańska*” Warszawa 2004
Suzanne Raimeix: „*Fondaments philosophiques de l'éthique médicale*” Ed. Elipses Paris 1997
Paoul Tournier: „*Médecine de la personne*”, Neuchatel-Paris 1946

Etyka lekarska 16 godzin wykładu + 14 godzin seminarium (koszt kursu: 360 zł)

Wykład obejmuje wprowadzenie do etyki jako swoistego typu poznania filozoficznego z uwzględnieniem głównych stanowisk klasycznej i współczesnej etyki wraz z doświadczeniem etyki chrześcijańskiej. W krótkim kursie omawiane są kierunki etyki oraz podstawowe pojęcia i zagadnienia moralne ze szczególnym zwróceniem uwagi na problemy związane z medycyną.

Wybrane tematy seminariów:

1. Filozofia, światopogląd, religia i nauka w odniesieniu do zagadnień moralnych.
2. Etyka, deontologia, prawo, kodeks, sumienie.
3. Podstawowe odniesienia międzyludzkie: humanizm, heroizm, solidarność.
4. Odpowiedzialność, powołanie i służba.
5. Człowiek w sytuacjach granicznych (choroba, nieuchronna śmierć).
6. Moralny wymiar cierpienia. Rozpacz.
7. Moralna refleksja nad aktami samobójstwa. Eutanazja i aborcja.
8. Problem eksperymentów medycznych.
9. Granice medycznej ingerencji. Inżynieria genetyczna, zapłodnienie pozaustrojowe.
10. Moralne problemy związane z transplantacją narządów.
11. Prawda w medycynie. Czy pacjent ma prawo wiedzieć wszystko o stanie swojego zdrowia.
12. Medycyna jako dialog międzypersonalny
13. Prawo do decydowania o swoim losie u dzieci i chorych psychicznie.
14. Medycyna a problem wierzeń religijnych.
15. Problem medykalizacji ludzkiego życia.
16. Prawo do ochrony zdrowia. Moralne aspekty społeczne.
17. Odpłatność za usługi lekarskie. *Co to jest godziwa zapłata.*
18. Problem dobrych relacji między lekarzami i innymi pracownikami służb medycznych.
19. Medycyna a polityka.
20. Medycyna a gospodarka.

Bibliografia do zajęć z etyki:

- Tadeusz Ślipko: „*Bioetyka*”, Kraków 2009.
Tadeusz Biesaga: *Elementy etyki lekarskiej*. „Medycyna Praktyczna”, Kraków, 2006
„*Etyka i deontologia lekarska*” pod red. Tadeusza Kielanowskiego, Warszawa 1985.
Tadeusz Brzeziński: „*Etyka Lekarska*”, Warszawa 2002.
„*Refleksje nad etyką lekarską*” pod red. Krystyny Osińskiej Warszawa 1992.
Stanisław Olejnik: „*Etyka lekarska*”, Katowice 1994.
„*O etyce służb społecznych*” pod red. Wandy Kaczyńskiej, Warszawa 1998.
Wojciech Bołoz: „*Bioetyka i prawa człowieka*”, Warszawa 2007.
Karol Wojtyła: „*Miłość i odpowiedzialność*” Lublin 1986.
Jacques Maritain: „*La loi naturelle ou loi non écrite*” Editions Universitaires, Fribourg 1986.
France Quéré: „*L'éthique et la vie*” Paris 1991.
Jean-Marie Aubert: „*La morale*” Paris 1992.

Dokumenty:

- „*Przysięga Hipokratesa*”
„*Kodeks Etyki Lekarskiej*”
„*Kodeks etyki diagnostów Laboratoryjnych*”
„*Karta Pracowników Służby Zdrowia*”
„*Powszechna Deklaracja Praw Człowieka*”
„*Europejska Konwencja Bioetyczna*”
„*Fides et Ratio*”
„*Dignitas Personae*”